

# Socialförsäkringsutskottets betänkande 2023/24:SfU10

## Socialavgifter

---

### Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Motionsyrkandena handlar bl.a. om nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer.

I betänkandet finns fyra reservationer (SD, V, C, MP).

#### *Behandlade förslag*

Nio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

# Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut .....	3
Redogörelse för ärendet .....	4
Utskottets överväganden .....	5
Socialavgifter .....	5
Reservationer .....	9
1. Socialavgifter, punkt 1 (V) .....	9
2. Socialavgifter, punkt 1 (C) .....	9
3. Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer, punkt 2 (SD) .....	10
4. Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer, punkt 2 (MP) .....	10
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag .....	12
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24 .....	12

# Utskottets förslag till riksdagsbeslut

## 1. Socialavgifter

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2023/24:2213 av Sten Bergheden (M),

2023/24:2228 av Anna af Sillén m.fl. (M),

2023/24:2281 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4,

2023/24:2321 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 11 och

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2.

*Reservation 1 (V)*

*Reservation 2 (C)*

## 2. Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:349 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6,

2023/24:905 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19 och

2023/24:1821 av Anne-Li Sjölund (C).

*Reservation 3 (SD)*

*Reservation 4 (MP)*

Stockholm den 8 februari 2024

På socialförsäkringsutskottets vägnar

*Jessica Rosencrantz*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Tony Haddou (V), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ingemar Kihlström (KD), Martina Johansson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Mats Berglund (MP), Mauricio Rojas (L), Erik Hellsborn (SD), Caroline Högström (M), Zara Leghissa (S) och Lena Bäckelin (S).

## Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet nio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24. Motionsyrkandena handlar bl.a. om nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer.

Motionsyrkandena finns i bilagan.

# Utskottets överväganden

## Socialavgifter

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer.

Jämför reservation 1 (V), 2 (C), 3 (SD) och 4 (MP).

### Gällande ordning

#### *Socialavgifter*

Socialavgifter tas ut för att finansiera de sociala trygghetssystemen. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare, medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet, dvs. enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Bestämmelser om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980). Arbetsgivare ska även betala allmän löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. För 2024 uppgår arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften som mest till 31,42 procent av avgiftsunderlaget.

När det gäller beräkningen av egenavgifter för fysiska personer som har avgiftspliktig inkomst ska enligt 3 kap. 18 § socialavgiftslagen avdrag göras med 7,5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst 15 000 kronor per år. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften enligt socialavgiftslagen. Som förutsättning för avdraget gäller att avgiftsunderlaget överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid årets ingång inte har fyllt 66 år och inte endast ska betala ålderspensionsavgiften (10,21 procent).

Sedan 2017 finns enligt lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag en rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifter när en första person anställs i vissa s.k. enmansföretag, ofta kallat växa-stödet. Bestämmelserna i lagen – som inledningsvis gällde tillfälligt men numera har permanentats – innebär att endast ålderspensionsavgift betalas på den del av ersättningen till den först anställde som inte överstiger 25 000 kronor per månad under som längst 24 månader.

Enligt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen om allmän löneavgift och socialavgiftslagen får avgiftsskyldiga som är verksamma i vissa angivna s.k. stödområden göra avdrag vid beräkning av socialavgifter och allmän löneavgift (regionalt stöd). Avgiftsskyldiga som är verksamma i dessa stödområden får göra ett avdrag med 10 procent av avgiftsunderlaget när den allmänna löneavgiften och

egenavgifterna eller arbetsgivaravgifterna beräknas. För arbetsgivare uppgår avdraget till högst 7 100 kronor per månad och för näringsidkare till högst 18 000 kronor per år. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

Av lagen (2023:747) om särskilt avdrag vid beräkning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för personer som arbetar med forskning eller utveckling följer att vid beräkning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften på avgiftspliktig ersättning till en person som arbetar med forskning eller utveckling, ofta kallat FoU, ska från summan av dessa avgifter avdrag göras med 20 procent av avgiftsunderlaget. Motsvarande gäller för nedsättning av egenavgifter. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med FoU hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 3 miljoner kronor per kalendermånad. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften enligt socialavgiftslagen.

### *Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer*

I allmänhet beskattas ersättning i samband med idrottslig verksamhet som inkomst av tjänst. En idrottsförening som betalar ut sådan ersättning är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. En ersättning till en idrottsutövare från en ideell förening som har till ändamål att främja idrott och som uppfyller vissa krav i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) är dock avgiftsfri om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp (2 kap. 19 § socialavgiftslagen). Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kronor.

Av förarbetena framgår att med en ideell förening som avses i 2 kap. 19 § socialavgiftslagen och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet menas normalt en organisation som är ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund eller därmed jämförlig organisation (prop. 1990/91:76 s. 10).

I RÅ 1999 ref. 25 fann Högsta förvaltningsdomstolen att Friluftslivsfrämjandet är en ideell förening som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet och att aktiva lägerledare inom föreningen är att anse som idrottsutövare. Ersättning till sådana lägerledare skulle därför inte ingå i avgiftsunderlaget för att bestämma arbetsgivaravgifter i den mån ersättningen inte uppgått till mer än ett halvt prisbasbelopp per person och år.

## **Motionerna**

### *Socialavgifter*

I kommittémotion 2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om vikten av sänkta skatter och avgifter för småföretag. För att gynna företagen – och därmed jobben och ekonomin – är det enligt motionärerna viktigt att sänka arbetsgivaravgifterna.

I kommittémotion 2023/24:2321 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om avskaffade nedsättningar av sociala avgifter. Stöd till verksamheter och politikområden är mest effektivt

om det sätts in på utgiftssidan av statens budget. Arbetsgivaravgifterna ska användas för att finansiera offentlig verksamhet och offentliga försäkringar. Kvarvarande nedsättningar och undantag ska begränsas.

I kommittémotion 2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgiften. Motionärerna anför bl.a. att sänkta arbetsgivaravgifter är viktigt för att skapa utrymme för företag att anställa fler och att det bidrar till mer livskraftiga företag.

I motion 2023/24:2213 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över hur man kan sänka arbetsgivaravgifterna. Motionären anför att det är dags att se över nivån på arbetsgivaravgifterna och att långsiktigt arbeta med målet att sänka arbetsgivaravgifterna.

I motion 2023/24:2228 av Anna af Silléen m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att sänka företagets kostnader för att anställa samt öka transparensen i arbetsgivaravgiften. Motionärerna anser att företagets kostnader för att anställa bör ses över, särskilt den allmänna löneavgiften.

I motion 2023/24:2281 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheten till frivilliga socialavgifter. Den som har beviljats expertskatt bör kunna välja att inte omfattas av svenska socialförsäkringar och därmed inte behöva betala de socialavgifter som finansierar dem. Med en sådan möjlighet blir det sannolikt billigare och attraktivare för företag att rekrytera specialistkompetens från andra länder samtidigt som lönen kan bli generösare.

### *Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer*

I kommittémotion 2023/24:349 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en förändring av socialavgiftslagen. Svenskt Friluftsliv med underorganisationer bör omfattas av socialavgiftslagens halva basbeloppsregel. En sådan åtgärd skulle bl.a. öka deltagandet i folkhälsofrämjande aktiviteter.

I motion 2023/24:1821 av Anne-Li Sjölund (C) föreslås ett tillkännagivande om att likställa förutsättningarna för det organiserade idrottslivet och det organiserade friluftslivet. Det är både rimligt och rättvist att ändra lagen så att alla medlemmar i Svenskt Friluftsliv omfattas av den s.k. halva basbeloppsregeln och därmed behandlas på samma sätt som idrottsorganisationer.

I kommittémotion 2023/24:905 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att det undantag i socialavgiftslagen för ledarsättningar som gäller för medlemmar i Riksidrottsförbundet även ska gälla friluftslivsorganisationerna. Friluftslivsorganisationerna genomför likvärdiga ledarledda aktiviteter, bidrar tydligt till folkhälsan och bör åtnjuta samma undantag som medlemmarna i Riksidrottsförbundet.

## Utskottets ställningstagande

Socialavgifter tas ut för att finansiera de sociala trygghetssystemen. Det är viktigt att sambandet mellan de socialavgifter som betalas in och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera i möjligaste mån upprätthålls. Som utskottet tidigare betonat kan avsteg från denna princip emellertid behöva göras för att tillgodose andra intressen.

Utskottet konstaterar att det under senare år förekommit tillfälliga nedsättningar av socialavgifterna som numera har upphört. När det gäller de nedsättningar som inte är tidsbegränsade och som fortfarande gäller, t.ex. växa-stödet och FoU-stödet, anser utskottet att de fyller viktiga syften och bör finnas kvar. Därmed avstyrks motion 2023/24:2321 (V) yrkande 11.

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om sänkta avgifter för småföretag och frivilliga socialavgifter. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2022/23:SfU10, prot. 2022/23:64). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna. Därmed avstyrks motionerna 2023/24:420 (SD) yrkande 6, 2023/24:2281 (M) yrkande 4 och 2023/24:2480 (C) yrkande 2. Utskottet är inte heller berett att föreslå tillkännagivanden om att öka transparensen i arbetsgivaravgifterna eller om att se över nivån på dessa avgifter. Med det anförda avstyrks även motionerna 2023/24:2213 (M) och 2023/24:2228 (M).

I utredningsbetänkandet Varje rörelse räknas – hur skapar vi ett samhälle som främjar fysisk aktivitet? (SOU 2023:29) föreslås att friluftslivets organisationer ska jämföras med den organiserade idrotten och omfattas av den s.k. halva basbeloppsregeln. Utskottet anser att Regeringskansliets beredning av förslaget i utredningsbetänkandet bör avvaktas. Därmed avstyrks motionerna 2023/24:349 (SD) yrkande 6, 2023/24:905 (MP) yrkande 19 och 2023/24:1821 (C).



# Reservationer

## 1. Socialavgifter, punkt 1 (V)

av Tony Haddou (V).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2321 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 11 och avslår motionerna

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2023/24:2213 av Sten Bergheden (M),

2023/24:2228 av Anna af Sillén m.fl. (M),

2023/24:2281 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 och

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2.

### *Ställningstagande*

Kvarvarande nedsättningar och undantag inom socialavgiftslagstiftningen bör begränsas. FoU-avdraget och växa-stödet bör avskaffas helt.

## 2. Socialavgifter, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 och avslår motionerna

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2023/24:2213 av Sten Bergheden (M),

2023/24:2228 av Anna af Sillén m.fl. (M),

2023/24:2281 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 och

2023/24:2321 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 11.

### *Ställningstagande*

Sänkta arbetsgivaravgifter är viktigt för att skapa utrymme för företag att anställa fler och för att skapa mer livskraftiga företag. Arbetsgivaravgiften bör också synliggöras genom att den allmänna löneavgiften tas bort från arbetsgivaravgiften och behandlas som en skatt.

### **3. Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer, punkt 2 (SD)**

av Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Erik Hellsborn (SD).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:349 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6 och

avslår motionerna

2023/24:905 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19 och

2023/24:1821 av Anne-Li Sjölund (C).

### *Ställningstagande*

Medlemsorganisationer som är anslutna till Svenskt Friluftsliv bör omfattas av undantag i socialavgiftslagen på samma sätt som organisationer som är anslutna till Riksidrottsförbundet och befrias från att betala socialavgifter för ersättningar som inte överstiger ett halvt prisbasbelopp. En sådan åtgärd skulle bl.a. öka deltagandet i folkhälsofrämjande aktiviteter. Förslag på åtgärder bör först utredas grundligt för att likställa friluftslivets organisationer med idrottsföreningar i stort.

### **4. Undantag från avgiftsskyldigheten för friluftslivsorganisationer, punkt 2 (MP)**

av Mats Berglund (MP).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:905 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19 och  
avslår motionerna  
2023/24:349 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6 och  
2023/24:1821 av Anne-Li Sjölund (C).

### *Ställningstagande*

I dag finns ett undantag i socialavgiftslagen som innebär att organisationer som är medlemmar i Riksidrottsförbundet kan engagera ledare upp till ett halvt basbelopp utan att behöva betala sociala avgifter för ledarens ersättning. De friluftslivsorganisationer som inte är medlemmar i Riksidrottsförbundet men genomför likvärdiga ledarledda aktiviteter och tydligt bidrar till folkhälsan bör omfattas av samma undantag.

BILAGA

## Förteckning över behandlade förslag

### Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

*2023/24:349 av Runar Filper m.fl. (SD):*

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en förändring av socialavgiftslagen och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD):*

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av sänkta skatter och avgifter för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:905 av Amanda Lind m.fl. (MP):*

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det undantag i socialavgiftslagen för ledarsättningar som gäller för medlemmar i Riksidrottsförbundet även ska gälla friluftorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:1821 av Anne-Li Sjölund (C):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likställa förutsättningarna för det organiserade idrottslivet och det organiserade friluftslivet och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:2213 av Sten Bergheden (M):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att om möjligt se över hur man kan sänka arbetsgivaravgifterna och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:2228 av Anna af Sillén m.fl. (M):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att sänka kostnader för företag att anställa samt öka transparensen i arbetsgivaravgiften och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:2281 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):*

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten till frivilliga socialavgifter och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:2321 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):*

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffade nedsättningar av sociala avgifter och tillkännager detta för regeringen.

*2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C):*

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgiften och tillkännager detta för regeringen.